

Investigating the effect of electronic financial literacy and financial confidence on the financial well-being of accounting students with the mediating role of financial behavior

Nasim Shahmoradi* , Elham Abooei Mehrizi , Somayeh Shirgholami

Department of accounting, Yazd Branch, Islamic Azad University, Yazd, Iran

nasim.shahmoradi@iau.ac.ir

<https://orcid.org/0000-0002-1430-553X>

PhD student , Department of accounting, Yazd Branch, Islamic Azad University, Yazd, Iran

Elhamabouei@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-1430-553X>

Master's degree, Department of accounting, Yazd Branch, Islamic Azad University, Yazd, Iran

shirgholami4270@gmail.com

abstract

The financial behavior of the younger generation will have a huge impact on the economy of society now and in the future. The purpose of this study is to measure the effect of efinancial literacy and financial confidence on the financial well being of accounting students by mediating their financial behavior. The statistical population of this study includes all accounting students in Yazd city, and the minimum required sample size of 180 was determined using random sampling method and Cohen's formula. Data collection was carried out using a questionnaire and then the collected data was analyzed using structural equation modeling - partial least squares (SEM-PLS) with Smart-PLS software. The results of the study show that financial confidence has a positive and significant effect on financial well-being and financial behavior. Financial behavior also has an effect on financial well-being as a mediating variable.

Keywords: Electronic financial literacy, Financial behavior, Financial well-being, Financial certainty, Accounting students in Yazd

بررسی تأثیر سواد مالی الکترونیکی و اطمینان مالی بر رفاه مالی دانشجویان حسابداری با نقش میانجی رفتار مالی

نسیم شاه مرادی^{1*}، الهام ابویی مهریزی² سمیه شیرغلامی

گروه حسابداری، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران

nasim.shahmoradi@iau.ac.ir

<https://orcid.org/0000-0002-1430-553X>

دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران

Elhamabouei@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0000-4403-3822>

کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران

shirgholami4270@gmail.com

*نویسنده مسئول

چکیده

رفتار مالی نسل جوان تأثیر بسیار زیادی بر اقتصاد جامعه در زمان فعلی و در آینده خواهد داشت بنابراین، بسیار حائز اهمیت است که نسل جوان امروزی سواد مالی الکترونیکی بالایی داشته باشند. هدف از پژوهش حاضر اندازه‌گیری تأثیر سواد مالی الکترونیکی و اطمینان مالی بر رفاه مالی دانشجویان حسابداری با نقش میانجی رفتار مالی آنها می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل تمام دانشجویان حسابداری شهر یزد می‌باشد که از روش نمونه‌گیری تصادفی و با استفاده از فرمول کوهن حداقل حجم نمونه مورد نیاز 180 نفر تعیین گردید. گرد آوری داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه انجام شده و سپس داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از معادلات ساختاری - حداقل مربعات جزئی (SEM-PLS) با نرم افزار Smart-PLS تجزیه و تحلیل یافته است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد اطمینان مالی بر رفاه مالی و رفتار مالی تأثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین رفتار مالی به‌عنوان متغیر میانجی بر رفاه مالی تأثیرگذار است.

کلیدواژه‌ها: سواد مالی الکترونیکی، رفتار مالی، رفاه مالی، اطمینان مالی، دانشجویان حسابداری یزد

مقدمه

سواد مالی نقش مهمی در تضمین ثبات اقتصادی و مالی، هم برای افراد و هم برای اقتصاد کشور ایفا می‌کند. (رسپاتی¹ و همکاران، ۲۰۲۳). سواد مالی الکترونیکی را می‌توان به‌عنوان سطح درک فرد از همه آن چیزی که به سواد مالی مربوط است، با استفاده از فناوری الکترونیک شناسایی کرد. این شامل توانایی استفاده از فناوری برای دسترسی به خدمات مالی، تصمیم‌گیری آگاهانه و محافظت در برابر تقلب مالی، درک نحوه استفاده از پلتفرم‌های بانکداری آنلاین، کیف پول‌های دیجیتال، برنامه‌های برنامه‌ریزی مالی برای مدیریت هزینه‌ها، سرمایه‌گذاری و همچنین شامل دانش شیوه‌های امنیت الکترونیک مانند حفاظت از اطلاعات شخصی و جلوگیری از سرقت هویت در عصر الکترونیک امروزی است. (مروانیا²، ۲۰۲۳).

چگونگی رفتار مالی نه تنها به دانش مالی؛ بلکه به اطمینان مالی نیز نیاز دارد. اطمینان مالی با رفتار مالی مرتبط است و بر برنامه‌ریزی و پس‌انداز تأثیر می‌گذارد. از طریق اطمینان مالی، نسل جوان می‌تواند رفتار مالی خود را مدیریت کند، و در نتیجه رفاه آنها تا حد زیادی به آن بستگی دارد (رسپاتی و همکاران، ۲۰۲۳). سلامت مالی که اغلب به‌عنوان رفاه مالی شناخته می‌شود، موضوع مهمی است که افراد را در تمام مراحل زندگی تحت تأثیر قرار می‌دهد. زمانی که فردی در وضعیت سلامت مالی قرار دارد، می‌تواند تعهدات مالی حال و آینده خود را انجام دهد، برای رویدادهای پیش‌بینی‌نشده زندگی آماده شود و آینده را تضمین کند. اتخاذ تصمیمات مالی عاقلانه مستلزم اتخاذ تصمیمات مالی آگاهانه است که منجر به رفتار مالی برنامه‌ریزی‌شده می‌شود. اگر سیستم آموزشی بتواند اصول مالی الکترونیکی را به نسل جوان بیاموزد، آنها به درک لازم از سیستم مالی و مسائل مالی مجهز می‌شوند. آنها می‌توانند به رشد اقتصادی فراگیر و توسعه پایدار کشور کمک کنند. همچنین کاهش سطح فقر از طریق افزایش رفاه مالی قابل‌دستیابی است (چیتی³ و همکاران، ۲۰۲۴).

بنابراین، تحقیق حاضر به بررسی تأثیر سواد مالی الکترونیکی و اطمینان مالی بر رفاه مالی دانشجویان حسابداری با نقش میانجی رفتار مالی پرداخته شده است و به این سؤال پاسخ داده شد که تا چه اندازه سواد مالی الکترونیکی و اطمینان مالی بر رفاه مالی دانشجویان حسابداری نقش دارند؟ آیا رفتار مالی دانشجویان حسابداری در این رابطه، نقش میانجی دارد؟

سواد مالی الکترونیکی به چند دلیل دارای اهمیت می‌باشد. اولاً، کشور به‌سرعت در حال تبدیل شدن به یک اقتصاد الکترونیکی است، با افزایش قابل‌توجهی در پذیرش خدمات مالی دیجیتال مانند بانکداری تلفن همراه، کیف پول الکترونیک و پلت فرم‌های پرداخت آنلاین، داشتن دانش و مهارت لازم برای استفاده مؤثر، ایمن و کارآمد از این خدمات برای افراد مهم است. ثانیاً، سواد مالی الکترونیکی می‌تواند به افزایش رفاه مالی افراد در کشور کمک کند، خدمات مالی الکترونیکی می‌تواند دسترسی به خدمات مالی را برای افرادی که توسط مؤسسات مالی سنتی از خدمات ضعیف برخوردارند، فراهم کند، و همچنین می‌تواند اطمینان حاصل شود که این افراد قادر به استفاده مؤثر از این خدمات هستند. تقویت سواد مالی الکترونیکی برای کاربران خدمات مالی الکترونیکی و جامعه گسترده‌تر ضروری است. ثالثاً، سواد مالی الکترونیکی می‌تواند به افراد در تصمیم‌گیری مالی آگاهانه کمک کند. (مروانیا، ۲۰۲۳).

1. Respati, D. K.

2. MARVANIYA, D. N.

3. Chaity, N. S.

با این حال، علی‌رغم تکامل سریع امکانات الکترونیکی در صنعت مالی، دانش عمومی در حوزه مالی الکترونیک که به‌عنوان سواد مالی الکترونیکی نیز شناخته می‌شود، افزایش نیافته است. از آنجایی که رفاه مالی افراد به رفتارهای آنها بستگی دارد، درک رابطه حیاتی بین دانش مالی و رفتار مالی از اهمیت بالایی برخوردار است. با ترویج درک جامع از دانش مالی الکترونیکی، افراد را قادر می‌سازد تا انتخاب‌های آگاهانه داشته باشند، خطرات مرتبط با تراکنش‌های الکترونیکی را کاهش دهند، و از پتانسیل کامل ابزارهای مالی الکترونیکی برای رفتار مالی خود، به‌ویژه برای بزرگسالان جوان مانند دانشجویان دانشگاه استفاده کنند (آزاریا، سوسیال‌نینگیسه و سودارنو، ۲۰۲۴). دانشجویان دانشگاه در برابر رفتار مصرفی آسیب‌پذیر هستند؛ زیرا الگوی مصرف افراد در سن دانش‌آموزی شکل می‌گیرد. علاوه بر این، دانشجویان به‌راحتی توسط تبلیغات متقاعد می‌شوند، دوستان خود را دنبال می‌کنند، غیر واقع‌بین هستند و تمایل دارند که هزینه‌های سنگینی پرداخت کنند. سواد مالی با دانش یک فرد از مفاهیم اساسی امور مالی و توانایی به‌کارگیری آنها برای تصمیم‌گیری صحیح ارتباط دارد؛ بنابراین، دانشجویان باید درک درستی از سواد مالی داشته باشند که تأثیر مثبتی بر رفتار مالی آنها داشته باشد (رسپاتی و همکاران، ۲۰۲۳).

از آنجایی که آموزش مالی این پتانسیل را دارد که خودکارآمدی دانشجویان را به‌طور قابل‌توجهی بالا ببرد. تشخیص نقش عزت‌نفس و اطمینان مالی دانشجویان به‌عنوان یک متغیر کلیدی بسیار مهم است. (آزاریا، سوسیال‌نینگیسه و سودارنو، ۲۰۲۴).

بنابراین؛ توجه به سطح سواد مالی الکترونیکی و اطمینان مالی دانشجویان حسابداری و تأثیر آنها بر رفاه مالی‌شان، این پژوهش را نسبت به سایر پژوهش‌ها متفاوت ساخته است. دانشجویان می‌توانند به‌راحتی با استفاده از تلفن‌های هوشمند خود به پلتفرم‌های مالی و خرید دسترسی داشته باشند. آموزش مالی می‌تواند به نوجوانان کمک کند تا از هزینه‌های بیهوده جلوگیری کنند و حتی می‌توانند از فرصت‌ها برای پس‌انداز و سرمایه‌گذاری استفاده کنند. دست آورد این پژوهش به دانشجویان کمک می‌کند تا بتوانند از طریق افزایش سطح سواد مالی الکترونیکی خود، رفاه مالی خود را ارتقا ببخشند و در راستای مدیریت امور مالی خود بهتر تصمیم‌گیری کنند. در این مقاله، ابتدا در مقدمه کلیات تحقیق ارائه شده است. در بخش دوم به بیان مبانی نظری پیرامون متغیرهای تحقیق پرداخته می‌شود و پیشینه‌های داخلی و خارجی تحقیق مطرح می‌گردد. در بخش سوم، روش پژوهش، روش گردآوری داده‌ها، ابزار گردآوری و نحوه تجزیه و تحلیل داده‌ها تشریح می‌شود. در بخش چهارم خلاصه‌ای از نتایج آماری و جداول مربوط به تجزیه و تحلیل داده‌ها ارائه می‌گردد و در نهایت در بخش پنجم خلاصه‌ای از نتایج تحقیق بیان می‌شود.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

سواد مالی الکترونیکی و رفاه مالی

سواد مالی الکترونیکی به سطح درک فرد در مورد خریدهای آنلاین، پرداخت‌های آنلاین با استفاده از گزینه‌های مختلف پرداخت و همچنین سیستم‌های بانکداری آنلاین اشاره دارد. سواد مالی الکترونیکی شامل دو مفهوم، یعنی سواد مالی و سیستم‌عامل‌های دیجیتال است؛ بنابراین، سواد مالی الکترونیکی را می‌توان به‌عنوان سواد مالی در فناوری مالی الکترونیکی تفسیر کرد. ویژگی‌های اجتماعی افراد، به‌عنوان مثال، شرایط اجتماعی - اقتصادی مانند درآمد و تحصیلات، می‌تواند بر سطح سواد مالی الکترونیکی آنها تأثیر بگذارد. می‌توان سواد مالی الکترونیکی را به‌عنوان آگاهی مناسب از ریسک‌های مالی الکترونیکی، کنترل ریسک و استفاده عالی از دانش محصول مالی الکترونیکی در نظر گرفت (رسپاتی و همکاران، ۲۰۲۳). امروزه روش‌های پرداخت دیجیتال، اپلیکیشن‌های گوشی هوشمند و بانکداری اینترنتی به‌طور کامل نحوه مدیریت پول مردم را تغییر داده‌اند. با استفاده از اتصال اینترنتی

ایمن، کاربران بانکداری آنلاین می‌توانند طیف گسترده‌ای از عملیات مالی از جمله نظارت بر موجودی حساب‌ها و انجام نقل و انتقالات نقدی را انجام دهند به طور هم‌زمان، پرداخت‌های بین بانکی، کیف پول گوشی‌های هوشمند و ارزش‌های دیجیتال تنها تعدادی از راه‌هایی هستند که سیستم‌های پرداخت دیجیتال امکان تراکنش‌های الکترونیکی را فراهم می‌کنند. پروتکل‌های امنیتی قوی، مانند احراز هویت و رمزگذاری چندمرحله‌ای، از کاربران در برابر سرقت هویت و کلاهبرداری محافظت می‌کند (میر¹، ۲۰۲۴). نوآوری‌های الکترونیکی در امور مالی منجر به افزایش ابزارهای مالی پیچیده و نوآورانه شده است. رفاه مالی یک ساختار ذهنی است که تحت‌تأثیر سواد مالی، وضعیت مالی عینی و رضایت مالی فرد قرار می‌گیرد. شاخص‌های عینی و ذهنی رفاه مالی عبارت‌اند از درآمد، هزینه، بدهی، دارایی، دارایی خالص و نسبت بدهی به درآمد. افرادی که مدیریت رفتار مالی خوبی دارند از رفاه مالی برخوردار خواهند بود؛ زیرا می‌توانند درآمد و هزینه‌های خود را مدیریت کنند تا از هزینه‌های بیهوده جلوگیری کنند و حتی به سرمایه‌گذاری و پس‌انداز فکر کنند. (رسپاتی و همکاران، ۲۰۲۳). رفاه مالی شرایطی است که در آن فرد می‌تواند نیازهای زندگی را در حال حاضر و آینده برآورده کند، با آینده احساس امنیت کند، از زندگی لذت ببرد و با نیازهای غیرمنتظره در آینده کنار بیاید؛ بنابراین افزایش رفاه مالی به معنای فقرزدایی بوده و بر جنبه‌های مختلف زندگی انسان تأثیر می‌گذارد. رفاه مالی می‌تواند بر سلامت و وضعیت روانی فرد تأثیر بگذارد. مشکلات در رفاه مالی می‌تواند روابط اجتماعی و ناراحتی عاطفی را تشدید کند. رفاه مالی نشان‌دهنده وضعیت مالی است که در آن فرد یا خانواده منابع کافی برای داشتن یک زندگی راحت را دارند و از نظر مالی سالم، شاد و فارغ از نگرانی باشند. یکی از مؤلفه‌های کلیدی رفاه مالی، سواد مالی است درک، مهارت‌های مالی اولیه، اعتمادبه‌نفس و انگیزه پایه‌های سواد مالی را تعیین می‌کند. دانش، مهارت‌ها و درک مالی اولیه در خانه و از طریق آموزش رسمی در مدرسه به دست می‌آید. درحالی‌که اثرات مداخلات آموزش مالی در طول زمان کاهش می‌یابد (ایرامانی و لطفی²، 2021). بنابراین، دستیابی به رفاه مالی نه تنها به سواد مالی، بلکه به مهارت‌های الکترونیکی و توانایی مدیریت امور مالی در پلتفرم‌های الکترونیکی بستگی دارد (اولیا، رهایی و بهاری، ۲۰۲۳).

اطمینان مالی و رفتار مالی

اطمینان مالی، خودباوری است که برای تصمیم‌گیری درست مالی لازم است. اطمینان مالی یک احساس اعتماد به توانایی‌های مالی شخصی است، این اطمینان زمانی که تصمیمات مالی اتخاذ شده سودمند هستند افزایش می‌یابد. اطمینان مالی، اعتقاد به دانش شخصی و توانایی مدیریت و کنترل امور مالی است. اعتماد و اطمینان برای عملکرد اقتصاد بسیار مهم است. خرج کردن، پس‌انداز، استقراض، سرمایه‌گذاری، همه به اطمینان مصرف‌کنندگان به اقتصاد آینده، امور مالی شخصی و اعتمادی که به مؤسسات مالی؛ مانند بانک‌ها، بیمه‌ها و شرکت‌های کارت اعتباری، سرمایه‌گذاری و صندوق‌های بازنشستگی دارند بستگی دارد. رفتار مالی شامل مدیریت پول، تصمیم‌گیری و رسیدگی به مسائل مالی است و تحت‌تأثیر عوامل مختلفی مانند تربیت، فرهنگ، شخصیت، تحصیلات، سطح درآمد و تجربیات شخصی قرار می‌گیرد. رفتار مالی نوعی فعالیت جاری، پویا و واکنشی با توانایی هدفمند، صلب مدیریت، ویژگی‌های مؤثر رفتار و منش سازگار محیط است و می‌تواند افراد مالی و سازمان‌ها را به هدف مالی برساند. (رسپاتی و همکاران، ۲۰۲۳). رفتار مالی پیش‌بینی‌کننده قوی رفاه مالی در زندگی جوانان است و نحوه مدیریت منابع مالی شخصی خود را با انجام اقدامات نشان می‌دهد. افراد جوان همیشه قادر به اتخاذ تصمیمات مالی صحیح نیستند. جوانانی که می‌توانند تصمیمات مالی درستی بگیرند،

1. Mir, M. A.

2. Iramani, R., & Lutfi, L.

در آینده با مشکلات مالی مواجه نخواهند شد و رفتارهای مالی مناسبی از خود نشان خواهند داد (صبری و همکاران، ۲۰۲۱).

سواد مالی و اطمینان مالی، میزان درآمد ظاهراً تحت تأثیر رفتار مالی یک شخص است. این احتمال وجود دارد که افراد با منابع درآمد بالاتر رفتار مالی مسئولانه‌تری از خود نشان دهند. دانش مالی را می‌توان از آموزش به دست آورد، از جمله آموزش رسمی مانند مدارس، سمینارها، آموزش و تعلیم غیررسمی مانند والدین، دوستان، تجربه کاری و شخصی. دانش مالی توانایی درک، تجزیه و تحلیل، مدیریت امور مالی برای اتخاذ تصمیمات مالی صحیح و اجتناب از مشکلات مالی است. عواملی که برای اندازه‌گیری مالی رفتاری استفاده می‌شود، دانش مالی و اطمینان مالی است. به‌طور کلی دانش مالی پایین‌تر فرد ناشی از تحصیلات پایین است. یک آموزش خوب می‌تواند سواد مالی را بهبود بخشد که بر تصمیم‌گیری مالی مؤثرتر، اعتماد به نفس، نگرش یا احساس اطمینان نسبت به توانایی یک فرد تأثیرگذار باشد. (آریفین، کوین و سیوانتو، ۲۰۱۷).

در ادامه برخی پژوهش‌های انجام شده در این حوزه مورد اشاره قرار می‌گیرد:

سعادت و یزدخواستی (۱۴۰۳) به بررسی تأثیر سواد مالی بر جامعه‌پذیری و خودکارآمدی دانش آموزان دوره متوسطه در افغانستان پرداختند. این پژوهش با روش توصیفی همبستگی انجام داده شد. جامعه آماری این پژوهش دانش آموزان دوره متوسطه شهر مزارشریف در سال ۱۴۰۰ بودند داده‌ها از طریق همبستگی و مدل ساختاری با استفاده از نرم افزار Amos ۲۲ و Spss ۲۲ تحلیل گردید. نتایج نشان داد که سواد مالی والدین بر سواد مالی دانش آموزان تأثیر دارد و سواد مالی با جامعه‌پذیری مالی و خودکارآمدی مالی نیز ارتباط دارد.

نعمتی و عسکری (۱۴۰۲) به بررسی تأثیر دانش مالی و رفتار مالی بر مسئولیت اجتماعی پرداخته اند. جامعه آماری این پایان‌نامه مدیران و کارشناسان بخش حسابداری شرکت‌های بورسی مستقر در استان فارس می‌باشد. بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده از تحلیل عاملی و مدل‌سازی معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار اس پی اس و اسمارت پی ال اس استفاده کرده‌اند. نتایج پژوهش نشان داد که دانش مالی بر مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها تأثیر معناداری دارد رفتار مالی بر مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها تأثیر معناداری دارد.

احقایی و زیودار (۱۴۰۱) تحقیقی باهدف بررسی تأثیر سواد مالی بر رفتار مالی حسابرسان ارشد مالیاتی با در نظر گرفتن نقش میانجی جامعه‌پذیری مالی انجام داده‌اند. تعداد جامعه آماری پژوهش مشتمل بر کلیه حسابرسان ارشد مالیاتی اصفهان و شاهین‌شهر و میمه تعداد ۱۴۲ نفر اعلام گردیده است و داده‌های گردآوری شده بر اساس تحلیل مسیر معادلات ساختاری در نرم‌افزار AMOS تجزیه و تحلیل شده‌اند. نتایج نشان داد که سواد مالی حسابرسان ارشد مالیاتی بر رفتار مالی حسابرسان اثرگذار بوده است. همچنین نتایج آزمون سوبل بیانگر آن بود که سواد مالی بر رفتار مالی با نقش میانجی جامعه‌پذیری مالی، تأثیر دارد.

شهیر و همکاران (۱۴۰۱) در مورد ویژگی‌های شخصیتی و رفاه مالی و رفتار جامعه حسابداران رسمی ایران تحقیقی را انجام داده‌اند. در این تحقیق نمونه آماری شامل ۳۳۳ نفر از اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران است. فرضیه‌ها به روش ضریب همبستگی پیرسون، آزمون‌های t و لوین، تحلیل عاملی تأییدی و مدل معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS 22 و SMART PLS 2 آزمون شده‌اند. نتایج نشان داد که بین ویژگی‌های شخصیتی با در نظر گرفتن متغیرهای جمعیت‌شناختی با رفاه مالی و رفتار مالی اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران رابطه معنادار و معکوس وجود دارد. همچنین نتایج پژوهش حاکی از وجود رابطه معنادار و مستقیم بین رفاه مالی و رفتار مالی می‌باشد.

محقق کیا، برمکی، اقدامی (۱۴۰۰) طی پژوهشی به بررسی سواد مالی و رابطه‌ی آن با رفتار مالی و نگرش مالی پرداخته‌اند. در این پژوهش از نمونه‌ای که شامل ۲۰۰ نفر از دانشجویان مؤسسه آموزش عالی پرندک بوده است، استفاده کرده‌اند. به‌منظور تعیین میزان سواد مالی، رفتار مالی و نگرش مالی از پرسش‌نامه‌های استاندارد استفاده شده است و با نرم‌افزار آماری SPSS تجزیه و تحلیل شده‌اند. نتایج نشان داد که دانشجویان مؤسسه آموزش عالی پرند از سطح سواد مالی نسبتاً خوبی برخوردار هستند و ارتباط معناداری بین سواد مالی با رفتار و نگرش مالی وجود دارد.

فرخ بخت فومنی و احمدزاده (۱۴۰۰) سواد مالی و رفاه کارکنان مالی علوم پزشکی استان گیلان را با توجه به نقش خودکارآمدی مالی را مورد بررسی قرار داده‌اند. جامعه‌ی آماری تحقیق شامل ۱۵۵ نفر از کارکنان شاغل در واحدهای مالی نظیر حسابداری، رئیس حسابداری، کارشناس مالی، کارشناس بودجه می‌باشد. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول و مرتبه دوم بوده است و از نرم‌افزارهای Spss و Lisrel برای تجزیه و تحلیل استفاده شده است. نتایج نشان داد سواد مالی بر خودکارآمدی مالی تأثیر مثبت و معناداری داشته است. سواد مالی بر رفاه تأثیر مثبت و معناداری دارد. خودکارآمدی مالی بر رفاه تأثیر مثبت و معناداری دارد. سواد مالی از طریق خودکارآمدی مالی بر رفاه تأثیر مثبت و معناداری دارد.

آریان و همکاران (۲۰۲۴) به تحلیل چگونگی تأثیر سواد مالی دیجیتال بر رفتار مالی در نسل هزاره اردن پرداخته‌اند. جامعه پژوهش شامل افرادی بود که بین سال‌های ۱۹۸۱ و ۱۹۹۶ متولد شده‌اند و از طریق تأیید جمعیت‌شناختی اجباری، عضویت خود را در نسل هزاره تضمین می‌کردند. یک روش پیمایشی با ۶۲۷ فرد نسل هزاره از چندین شهر در اردن انجام شده است. برای برآورد رابطه بین متغیرهای تحقیق از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) استفاده شد. نتایج نشان داد که سواد مالی دیجیتال با ابعاد آن، یعنی دانش دیجیتال، تجربه دیجیتال، مهارت‌های دیجیتال و آگاهی دیجیتال تأثیر مثبتی بر رفتار مالی دارد.

جانسون و همکاران (۲۰۲۳) طی پژوهشی با عنوان تأثیر سواد مالی دیجیتالی بر رفاه مالی از طریق رفتار خرج کردن، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری در اندونزی پرداخته‌اند. در این مطالعه یک نظرسنجی آنلاین با حجم نمونه ۴۰۳ شرکت‌کننده انجام گرفته است. پرسش‌نامه آنلاین از شاخص‌هایی برای ارزیابی سواد مالی دیجیتال افراد، رفتار خرج کردن، رفتار پس‌انداز، رفتار سرمایه‌گذاری و رفاه مالی استفاده کرد که از طریق یک مطالعه مقطعی انجام شد. داده‌ها از طریق مدل معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار اسمارت پی ال اس آزمون شده‌اند. نتایج نشان داد سواد مالی دیجیتال با واسطه‌گری هزینه، پس‌انداز و رفتار سرمایه‌گذاری بر رفاه مالی تأثیر می‌گذارد.

زورایا و همکاران^۱ (۲۰۲۳) تأثیر سواد مالی بر رفاه مالی فعالان خانگی در شهر بنگکولو را مورد بررسی قرار داده‌اند. جامعه آماری این پژوهش ۱۵۰ نفر از فعالان خانگی بوده‌اند که از طریق پرسش‌نامه داده‌های این پژوهش جمع‌آوری شده است. این پژوهش از نوع تحقیق توصیفی با داده‌های عددی است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار پی ال اس استفاده کرده‌اند. نتایج نشان داد که رفتار مالی و دانش مالی تأثیر معنی‌داری بر رفاه مالی نداشتند، در حالی که نگرش‌های مالی بر رفاه مالی فعالان خانوار تأثیر معنی‌داری داشتند.

کلارنس و پرتیوی (۲۰۲۳) به بررسی چگونگی تأثیر سواد مالی دیجیتال بر رفتار مدیریت مالی دانشجویانی پرداخته‌اند که از خدمات بانکداری دیجیتال در سورابایا استفاده می‌کنند. با استفاده از برنامه SmartPLS 4، از تکنیک مدل‌سازی معادلات ساختاری حداقل مربعات جزئی (PLS-SEM) برای

^۱. Zoraya, I.

تجزیه و تحلیل داده‌ها در این مطالعه استفاده شده است یافته‌های این مطالعه نشان داد که دانش‌آموزانی که در سورابایا از خدمات بانکداری دیجیتال استفاده می‌کنند، تأثیر قابل توجهی بر رفتار پس‌انداز آن‌ها در زمانی که سواد مالی دارند، دارد، سواد مالی دیجیتال تأثیر قابل توجهی بر رفتار خرج کردن دانشجویانی که از خدمات بانک دیجیتال در سورابایا استفاده می‌کنند، دارد.

اولیا، رهایو و بهاری (۲۰۲۳) تحقیقی باهدف بررسی رابطه بین رفاه مالی و سواد مالی الکترونیکی با متغیر تعدیل‌کننده رفتار مالی انجام داده‌اند. داده‌های به‌دست‌آمده ۲۱۵ پاسخ‌دهنده در سراسر منطقه سوماترای غربی بود. این پژوهش از نوع تحلیل کمی تبیینی با روش پیمایشی است. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از برنامه‌های SPSS و Smart-PLS پردازش شده‌اند نتایج مطالعه نشان داد تأثیر معناداری بین سواد مالی دیجیتال و رفاه مالی وجود دارد و رفتار مالی به طور قابل توجهی رابطه بین سواد مالی دیجیتال و رفاه مالی مردم در غرب سوماترا را تعدیل می‌کند.

فرضیه های پژوهش

با توجه به اینکه اهداف این پژوهش بررسی تأثیر سواد مالی الکترونیکی و اطمینان مالی بر رفاه مالی است و رفتار مالی هم می‌تواند بر این عوامل تأثیر بگذارد فرضیات زیر ارائه می‌گردد:

فرضیه اول: سواد مالی الکترونیکی بر رفتار مالی دانشجویان حسابداری اثرگذار است.

فرضیه دوم: رفتار مالی بر رفاه مالی دانشجویان حسابداری اثرگذار است.

فرضیه سوم: سواد مالی الکترونیکی از طریق رفتار مالی بر رفاه مالی دانشجویان حسابداری اثرگذار است.

فرضیه چهارم: اطمینان مالی بر رفتار مالی دانشجویان حسابداری اثرگذار است.

فرضیه پنجم: اطمینان مالی از طریق رفتار مالی بر رفاه مالی دانشجویان حسابداری اثرگذار است.

فرضیه ششم: اطمینان مالی بر رفاه مالی دانشجویان حسابداری اثرگذار است.

روش‌شناسی پژوهش

بنا بر پیاز پژوهش دانایی فرد و همکاران (۱۳۸۳)، تحقیق کمی شامل یک رویکرد عددی یا آماری برای طراحی تحقیق است. پژوهش حاضر از لحاظ مبانی فلسفی پژوهش، اثبات‌گرایانه و از لحاظ جهت‌گیری کاربردی می‌باشد و همچنین رویکرد آن استقرایی و روش پژوهش کمی است که داده‌ها با استفاده از روش میدانی و با استفاده از راهبرد پیمایشی انجام می‌شود. هدف پژوهش توصیفی و ابزار گردآوری داده‌ها پرسش‌نامه می‌باشد. جامعه آماری شامل دانشجویان شهر یزد می‌باشد و حجم نمونه با استفاده از فرمول کوهن به تعداد 180 نفر محاسبه گردید که بر این اساس 230 پرسش‌نامه بین جامعه آماری توزیع گردید که در نهایت 195 پرسش‌نامه مورد قبول بود. روش گردآوری مبانی نظری و پیشینه‌ها، روش کتابخانه‌ای است. داده‌های به‌دست‌آمده از پرسش‌نامه‌ها در نرم‌افزار اکسل ذخیره گردیده و با استفاده از معادلات ساختاری و نرم‌افزار پی ال اس مورد تحلیل قرار گرفته است. مدل مفهومی متغیرهای پژوهش به شکل (۱) می‌باشد.

اطمینان مالی

شکل (۱): مدل مفهومی پژوهش بر اساس پژوهش رسپاتی و همکاران (۲۰۲۳)

همچنین ویژگی های جمعیت شناسی نمونه بررسی شده در جدول (۱) به شرح زیر است :

جدول (۱): خلاصه نتایج آمار توصیفی مشخصات دموگرافیک

متغیر	گروه	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۷۶	۰/۳۹
	زن	۱۱۹	۰/۶۱
سن	بین ۱۸ تا ۲۴ سال	۶۱	۳۱/۳
	بین ۲۵ تا ۳۴ سال	۶۶	۳۳/۸
	بین ۳۵ تا ۴۴ سال	۳۸	۱۹/۵
	بین ۴۵ تا ۵۵ سال	۲۵	۱۲/۸
	بالاتر از ۵۵ سال	۵	۲/۶
	وضعیت شغلی	کمک حسابدار	۲۸
	حسابدار	۵۳	۲۷/۲
	سرپرست حسابداری	۱۵	۷/۷
	مدیر مالی	۹	۴/۶
	حسابرس	۸	۴/۱
	سایر	۸۲	۴۲/۱
تحصیلات	دیپلم و کاردانی	۱۳	۶/۷
	کارشناسی	۹۵	۴۸/۷
	کارشناسی ارشد	۷۵	۳۸/۵
	دکتر ا	۱۲	۶/۲
سابقه شغلی	بین ۱ تا ۵ سال	۸۸	۴۵/۱
	بین ۵ تا ۱۰ سال	۲۵	۱۲/۸
	بین ۱۰ تا ۱۵ سال	۴۰	۲۰/۵
	بیشتر از ۱۵ سال	۴۲	۲۱/۵
	جمع		۱۹۵

شاخص های توصیفی متغیرهای پژوهش

در این قسمت به ارائه میانگین، انحراف معیار و واریانس متغیرهای پژوهش پرداخته می شود.

جدول (۲): خلاصه نتایج شاخص های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	واریانس
سواد مالی الکترونیکی	۱۹۵	۳/۶۵۱	۰/۷۲۰	۰/۱۵۷
اطمینان مالی	۱۹۵	۳/۱۷۲	۰/۵۶۲	۰/۳۱۷
رفاه مالی	۱۹۵	۳/۰۷۶	۰/۷۴۳	۰/۵۲۲
رفتار مالی	۱۹۵	۳/۳۲۳	۰/۶۲۱	۰/۳۸۳

آزمون نرمال بودن متغیرها

با استفاده از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف باتوجه به سطح معناداری که کوچکتر از ۰.۰۵ است. پس در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرض نرمال بودن متغیرهای اطمینان مالی و رفاه مالی تأیید شدند؛

بنابراین نرمال است و در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرض نرمال بودن متغیرهای سواد مالی الکترونیکی و رفتار مالی رد شدند؛ بنابراین غیرنرمال می‌باشند.

جدول (۳): خلاصه نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنوف

نتیجه	سطح معناداری sig	آماره z	تعداد	متغیر
غیرنرمال	0/046	1/363	۱۹۵	سواد مالی الکترونیکی
نرمال	0/200	0/035	۱۹۵	اطمینان مالی
نرمال	0/200	0/031	۱۹۵	رفاه مالی
غیرنرمال	0/001	2/056	۱۹۵	رفتار مالی

آمار استنباطی

تحلیل‌های استنباطی در این پژوهش شامل بخش: آزمون مدل بیرونی (مدل اندازه‌گیری)، آزمون‌های سنجش پایایی، آزمون‌های سنجش روایی، آزمون مدل درونی (مدل ساختاری)، ارزیابی برازش و کیفیت مدل و آزمون فرضیه‌های پژوهش به ترتیب به‌صورت زیر آمده است:

آزمون مدل بیرونی (مدل اندازه‌گیری)

در روش‌شناسی مدل معادلات ساختاری، ابتدایه‌ساکن لازم است تا روایی سازه مورد مطالعه قرار گرفته. به این شکل که بار عاملی هر گویه با متغیر خود دارای مقدار t بالاتر از ۱/۹۶، مقادیر P کوچکتر از ۰/۰۵ و بار عاملی بزرگتر از ۰/۷ باشد. در این صورت این گویه از دقت لازم برای اندازه‌گیری آن سازه یا متغیر مکنون برخوردار است در جدول (۴) مقادیر بار عاملی برای گویه‌های هر متغیر آورده شده است.

جدول (۴): نتایج بررسی مقادیر بار عاملی سوالات برای متغیرهای پژوهش

مقادیر P	آماره t	انحراف معیار	بار عاملی	گویه	متغیر
0/000	23/449	0/034	0/786	FBQ1	رفتار مالی
0/000	23/643	0/032	0/767	FBQ2	
0/000	35/109	0/024	0/841	FBQ3	
0/000	21/542	0/035	0/761	FBQ4	
0/000	16/751	0/044	0/738	FBQ5	
0/000	45/400	/020	0/887	FCQ1	اطمینان مالی
0/000	60/848	0/015	0/902	FCQ2	
0/000	30/406	0/028	0/836	FCQ3	
0/000	5/208	0/078	0/407	FDLQ1	سواد مالی الکترونیکی
0/000	5/232	0/086	0/444	FDLQ2	
0/000	12/161	0/057	0/684	FDLQ3	
0/000	14/200	0/050	0/716	FDLQ4	
0/000	15/262	0/047	0/717	FDLQ5	
0/000	21/510	0/035	0/755	FDLQ6	
0/000	23/122	0/033	0/763	FDLQ7	
0/000	20/945	0/037	0/776	FDLQ8	
0/000	15/852	0/048	0/754	FDLQ9	
0/000	19/084	0/039	0/747	FDLQ10	
0/000	14/424	0/050	0/722	FDLQ11	
0/000	9/092	0/065	0/587	FDLQ12	
0/000	16/951	0/043	0/720	FDLQ13	

0/000	16/232	0/014	0/906	FWQ1	رفتار مالی
0/000	45/755	0/019	0/886	FWQ2	
0/000	40/282	0/021	0/855	FWQ3	

آزمون سنجش پایایی

نتایج آزمون پایایی به سه روش: ضرایب آلفای کرونباخ، rho_A و پایایی مرکب در جدول (5) نشان داده شده است. مقداری آلفای کرونباخ و rho_A بالاتر از ۰/۷ نشانگر پایایی قابل قبول است؛ بنابراین پایایی مدل اندازه‌گیری مورد تأیید قرار گرفته است.

جدول (5): مقادیر شاخص‌های سنجش پایایی

متغیر	آلفای کرونباخ (>0/7)	ضریب Rho (>0/7)	پایایی ترکیبی (>0/7)
اطمینان مالی	0/847	0/857	0/908
رفاه مالی	0/873	0/884	0/922
رفتار مالی	0/852	0/854	0/894
سواد مالی الکترونیکی	۰.۹۲۱	0/924	0/934

آزمون سنجش روایی

روایی همگرا

در جدول (6) مقدار ضریب برای هر یک از سازه‌ها ارائه شده است. از آنجاکه مقدار AVE برای همه متغیرها بالاتر از ۰.۵ است؛ بنابراین روایی همگرا مدل اندازه‌گیری در این آزمون مورد تأیید قرار گرفته است.

جدول (6): مقادیر میانگین استخراج شده (AVE)

متغیر	میانگین واریانس استخراج شده (AVE) (>0.5)
اطمینان مالی	0/767
رفاه مالی	0/798
رفتار مالی	0/628
سواد مالی الکترونیکی	0/585

روایی واگرا

روایی واگرا از سه طریق بارهای عاملی متقاطع، فورنل و لارکر و شاخص HTMT سنجیده می‌شود. در ادامه به بررسی هر یک از این شاخص‌ها پرداخته شده است.

بار عاملی تقاطع

. نتایج ارائه شده در جدول 7 نشان می‌دهد که مقدار بار عاملی هر سؤال در متغیر خودش بیشتر از سایر متغیرها هست، بنابراین آزمون بار تقاطعی مورد تأیید است

جدول (7): روش بارهای عاملی متقاطع

اطمینان مالی	رفاه مالی	رفتار مالی	سواد مالی الکترونیکی	
0/633	0/617	0/796	0/506	FBQ1
0/602	0/557	0/784	0/428	FBQ2
0/661	0/673	0/837	0/351	FBQ3
0/549	0/516	0/798	0/497	FBQ4
0/580	0/510	0/745	0/460	FBQ5
0/884	0/639	0/694	0/345	FCQ1
0/901	0/664	0/659	0/338	FCQ2
0/840	0/639	0/656	0/460	FCQ3
0/365	0/271	0/421	0/702	FELQ3
0/351	0/263	0/441	0/752	FELQ4
0/349	0/352	0/425	0/772	FELQ5
0/341	0/386	0/432	0/800	FELQ6
0/427	0/410	0/525	0/798	FELQ7
0/296	0/263	0/429	0/813	FELQ8
0/344	0/417	0/436	0/769	FELQ9
0/332	0/346	0/412	0/765	FELQ10
0/311	0/391	0/362	0/708	FELQ11
0/194	0/302	0/409	0/765	FELQ13
0/679	0/915	0/625	0/492	FWQ1
0/665	0/892	0/689	0/406	FWQ2
0/692	0/872	0/636	0/296	FWQ3

روش فورنل و لارکر

نتایج ارائه شده در جدول 8 حاکی از آن است که سازه ها (متغیرهای مکنون) در مدل تعامل بیشتری با شاخص‌های خود دارند تا با سازه‌های دیگر و این به آن معنی است که روایی و اگرایی مدل در حد مناسبی است.

جدول (8): روایی و اگرایی بر اساس معیار فورنل و لارکر

سواد مالی الکترونیکی	رفتار مالی	رفاه مالی	اطمینان مالی	
			0/876	اطمینان مالی
		0/893	0/760	رفاه مالی
	0/793	0/728	0/765	رفتار مالی
0/765	0/565	0/445	0/436	سواد مالی الکترونیکی

شاخص HTMT

در جدول 9 مقادیر شاخص HTMT مشخص شده است که همه مقادیر کمتر از ۰.۹ است؛ بنابراین روایی و اگرایی مدل تأیید می‌شود.

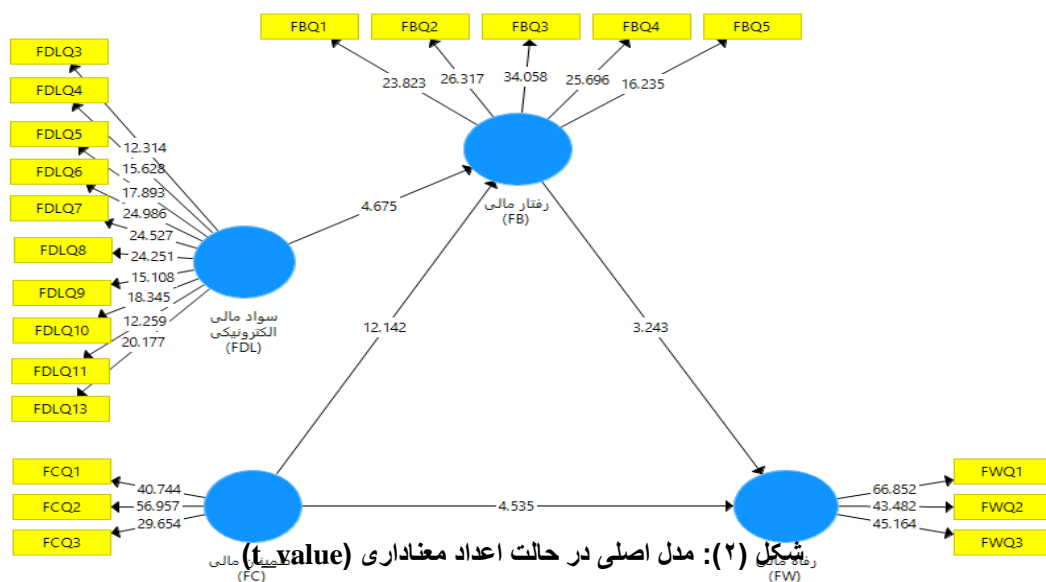
جدول (9): روایی و اگرایی بر اساس معیار HTMT

سواد مالی الکترونیکی	رفتار مالی	رفاه مالی	اطمینان مالی	
				اطمینان مالی
			0/883	رفاه مالی

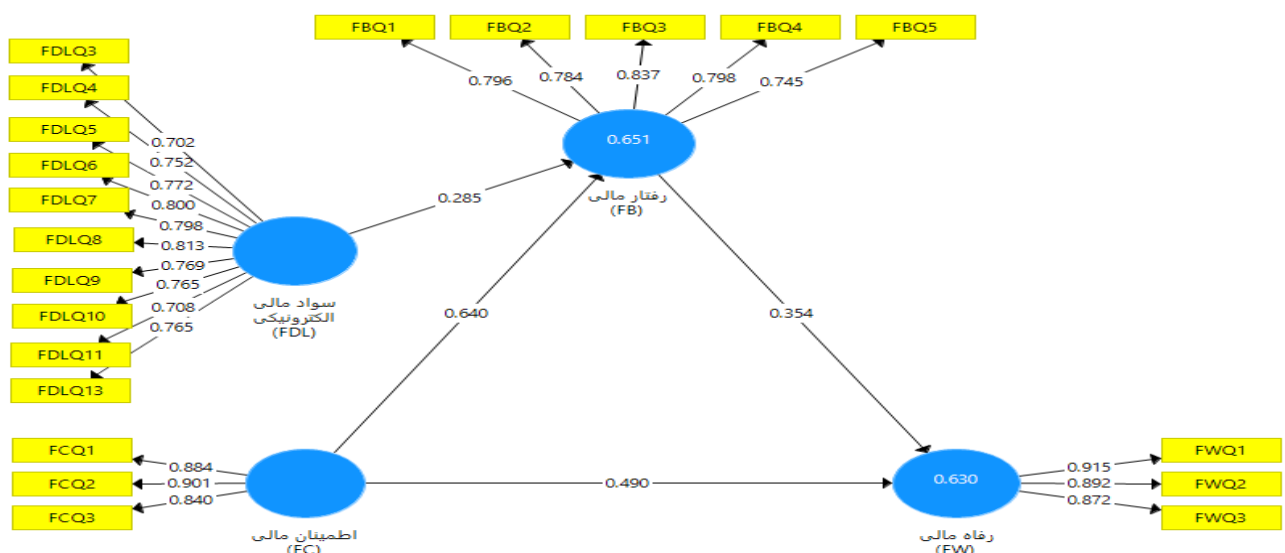
رفتار مالی	0/898	0/840	
سواد مالی الکترونیکی	0/489	0/497	0/635

خروجی‌های مدل اصلی (ضرایب مسیر و آماره t)

با استفاده از مدل درونی می‌توان به بررسی فرضیه‌ها پرداخت. با مقایسه مقدار t محاسبه شده برای ضریب هر مسیر می‌توان به تأیید یا رد فرضیه پژوهش پرداخت. بدین ترتیب اگر مقدار قدر مطلق آماره t بزرگتر از ۱/۹۶ گردد، در سطح اطمینان ۹۵٪ و در صورتی که مقدار آماره t بیشتر از ۲/۵۸ گردد، ضریب مسیر در سطح اطمینان ۹۹٪ معنادار است. نتایج آزمون مدل مفهومی تحقیق در حالت معناداری ضرایب در شکل ۲ نشان داده شده است.

اعداد موجود بر روی مسیرها نشانگر مقدار t-value برای هر مسیر است. برای بررسی معنادار بودن ضرایب مسیر لازم است تا مقدار t هر مسیر بالاتر از ۱/۹۶ شود. در این تحلیل مقدار آماره t برای کلیه مسیرها، بالاتر از ۱/۹۶ بوده و در نتیجه در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار هستند.

شکل (۳): مدل اصلی در حالت ضرایب مسیر

ارزیابی برازش و کیفیت مدل

به منظور بررسی قدرت پیش‌بینی متغیرهای وابسته در مدل از آزمون‌های R^2 ، F^2 استفاده شده است. برای سنجش برازش کلی مدل از بین شاخص‌ها، شاخص‌های نیکویی برازش (GOF)، $SRMR^1$ ، NFI^2 ، $RMS\ THEHA^3$ بررسی شده است. متغیرهای رفتار مالی و رفاه مالی به ترتیب با مقادیر ضریب تعیین R^2 ۰.۶۵۱ و ۰.۶۳۰ دارای قدرت تبیین‌پذیری متوسط هستند.

شاخص F^2 برای یک متغیر مستقل، میزان تغییرات در برآورد متغیر وابسته را زمانی که اثر آن متغیر حذف شود را نشان می‌دهد. اندازه تأثیر مسیر اطمینان مالی با رفاه مالی ۰.۲۶۹ ضعیف و مسیر اطمینان مالی با رفتار مالی ۰.۹۵۲ قوی می‌باشد. همچنین؛ اندازه تأثیر مسیر رفتار مالی با رفاه مالی ۰.۱۴۰ ضعیف و مسیر سواد مالی الکترونیکی با رفتار مالی ۰.۱۸۹ قوی است.

همچنین قدرت پیش‌بینی متغیرهای مکنون درون‌زا با معیار ضریب تعیین Q^2 برای رفتار مالی و رفاه مالی با مقادیر ۰.۳۷۷ و ۰.۴۶۹ در سطح قوی می‌باشد که بیانگر برازش مناسب برای مدل ساختاری هستند. و مقدار GOF محاسبه شده برای پژوهش ۰.۶۶۶ است که برازش قوی مدل پژوهش را مشخص می‌کند.

شاخص‌های $RMS\ THEHA$ ، NFI ، $SRMR$ برای سنجش کلی مدل استفاده می‌شود. مقادیر بین ۰.۰۸ و ۰.۱ برای $SRMR$ ، مقادیر بیشتر از ۰.۹ برای NFI ، و مقادیر کمتر از ۰.۱۲ برای $RMS\ THEHA$ نشان‌دهنده برازش مناسب هستند که مقادیر به دست آمده در پژوهش به ترتیب ۰.۰۷۶، ۰.۷۴۲ و ۰.۱۷۹ می‌باشد و نشان دهنده برازش مناسب هستند.

آزمون فرضیه های پژوهش

باتوجه به آزمون‌های انجام شده و نتایج ارائه شده، خلاصه بررسی فرضیات تحقیق به صورت جدول زیر به دست آمده است:

جدول (۱۲): خلاصه بررسی فرضیات تحقیق

نتیجه	مقادیر P	آماره t	خطای استاندارد	ضریب مسیر	
تأیید	0/000	4/675	0/061	0/288	سواد مالی الکترونیکی ← رفتار مالی
تأیید	0/001	3/243	0/110	0/356	رفتار مالی ← رفاه مالی
تأیید	0/000	12/142	0/053	0/641	اطمینان مالی ← رفتار مالی
تأیید	0/000	4/535	0/108	0/487	اطمینان مالی ← رفاه مالی
تأیید	0/013	2/475	0/041	0/103	سواد مالی الکترونیکی ← رفتار مالی ← رفاه مالی
تأیید	0/002	3/160	0/072	0/228	اطمینان مالی ← رفتار مالی ← رفاه مالی

پس از بررسی و تأیید مدل اصلی، فرضیه‌های مدل پژوهش مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند و اگر مقدار قدر مطلق آماره t کوچکتر از مقدار ۱/۹۶ باشد فرض صفر نتیجه گرفته می‌شود و در صورتی که مقدار

1. Square Root Mean Residual

2. Normed Fit Index

3. Root Mean Squared Theta

قدر مطلق آماره t بزرگتر از مقدار $1/96$ باشد فرض صفر رد می‌شود.
بحث و نتیجه گیری

نتایج بررسی فرضیه اول نشان داد سواد مالی الکترونیکی دانشجویان بر رفتار مالی آنها، تأثیر مثبت می‌گذارد. سهولت دسترسی به خدمات مالی از طریق فناوری های نوین مستلزم تعمیق سواد مالی الکترونیکی برای استفاده مؤثر از آنها و کنترل رفتارهای مالی؛ مانند استقراض بیش از حد، چگونگی پس انداز، تصمیمات سرمایه‌گذاری و اجتناب از سوءاستفاده از داده‌های شخصی است. نتایج حاکی از آن است که ارتقای سواد مالی الکترونیکی از طریق دانش مالی، دانش الکترونیک، آگاهی از خدمات مالی الکترونیک، دانش عملی استفاده از خدمات مالی الکترونیک و تصمیم‌گیری در مورد خدمات مالی الکترونیک می‌تواند به بهبود رفتارهای مالی افراد کمک کند. با درک نقش محوری سواد مالی الکترونیکی و تأثیر عمیق آن بر رفتار مالی، سیاست‌گذاران و مؤسسات مالی به ابداع ارتباطات هدفمند ترغیب می‌شوند که شامل برنامه‌های آموزشی، منابع آنلاین و خلاقیت های آموزشی می‌باشد و برای افزایش مهارت افراد در درک ابزارها و فناوری‌های مالی الکترونیک طراحی میشوند. نتایج این فرضیه با مطالعات اولیا، رهایی و بهاری (۲۰۲۳) هم سو و هم جهت می‌باشد. به دانشگاه ها و فعالان حوزه آموزش جوانان پیشنهاد می‌گردد از طریق آموزش سواد مالی الکترونیکی، رفتار مالی دانشجویان را بهبود بخشند. همچنین با ارتقا دانش خدمات مالی دانشجویان حسابداری و آموزش استفاده صحیح از اپلیکیشن‌های گوشی همراه، رفتار مالی آنها را ارتقا دهند تا پیامدهای ناشی از رفتارهای مالی مخاطره‌آمیز کاهش یابد.

نتایج بررسی فرضیه دوم نشان داد که رفتار مالی بر رفاه مالی اثرگذار است. توجه به سطح رفاه مالی در بین دانشجویان، آموزش مالی و سایر راهبردهای اطلاع‌رسانی باهدف ترویج شیوه‌های مالی کاربردی از اهمیت بالایی برخوردار است. رفتار پس‌انداز، رفتار خرید، برنامه‌ریزی مدت بلندمدت و برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت که همه از عوامل مؤثر بر رفتار مالی هستند در رفاه مالی افراد اثرگذار هستند و بر وضعیت مالی و مهارت‌های مدیریت مالی به صورت مستقیم نیز مؤثر می‌باشند و اساساً، افرادی که در امور مالی مسئولانه‌تر شرکت می‌کنند و تعهد خود را به برنامه‌ریزی مالی نشان می‌دهند، برای دستیابی به رفاه مالی بیشتر مستعد هستند. نتایج این آزمون با تحقیق اولیا، رهایی و بهاری (۲۰۲۳) و گوسال و ناینوگولان (۲۰۲۳) هم سو و هم جهت می‌باشد. در این راستا پیشنهاد می‌گردد دانشجویان از دسترسی به مشاوره در محیط دانشگاه برای کمک به رویایی با مسائل مالی بهره‌مند شوند. نتایج می‌تواند برای توسعه برنامه‌های آموزش مالی عملی استفاده شود که دانش و مهارت‌های مالی مثبت را به دانشجویان ارائه می‌دهد و رفاه مالی آنها را بهبود می‌بخشد.

نتایج بررسی فرضیه سوم پژوهش نشان داد سواد مالی الکترونیکی از طریق رفاه مالی بر رفتار مالی دانشجویان تأثیر مثبت می‌گذارد. به بیان دیگر، وجود سواد مالی الکترونیکی منجر به بروز رفتارها و واکنش‌های مالی مثبت و سازنده گردیده که در نتیجه آن، رفاه مالی افراد بهبود می‌یابد. در جهت افزایش رفاه مالی و بهبود وضعیت زندگی مالی دانشجویان، از عوامل مؤثر بر رفتارهای مالی استفاده می‌شود که از آن جمله بهبود سواد مالی الکترونیکی از طریق دانش مالی، آگاهی از خدمات مالی الکترونیکی را نام برد و می‌توان گفت سواد مالی الکترونیکی نقش مهمی در دستیابی به رفاه مالی ایفا می‌کند. از آنجایی‌که در آینده جوامع به دیجیتالی کردن بیشتر خدمات مالی ادامه خواهند داد، ارائه پشتیبانی و منابع لازم برای اطمینان از اینکه هیچ‌کس به دلیل پیشرفت‌های فناوری و عدم سواد استفاده از فناوری ها از خدمات مالی مستثنی نمی‌شود، ضروری است. نتایج این فرضیه با تحقیق اولیا، رهایی و بهاری (۲۰۲۳) هم سو و هم جهت می‌باشد. به دانشگاهیان و فعالان در حوزه آموزش پیشنهاد می‌گردد به نقش حیاتی برنامه‌های آموزشی باهدف افزایش سواد مالی الکترونیکی در میان دانشجویان توجه شود تا با افزایش مهارت دانشجویان در استفاده از پلتفرم‌های الکترونیک برای برنامه‌ریزی مالی، بودجه‌بندی و تصمیم‌گیری، رفتارهای آنان اصلاح شود و منجر به رفاه مالی آنها گردد.

نتایج بررسی فرضیه چهارم پژوهش نشان داد اطمینان مالی بر رفتار مالی تأثیر مثبت می‌گذارد. فردی که سواد مالی پایینی داشته باشد؛ اما اطمینان مالی بالایی داشته باشد، تمایل بیشتری به انجام رفتارهای مخاطره‌آمیز مالی دارد. اطمینان مالی نقش اساسی در مدیریت رفتار مالی ایفا می‌کند. وقتی فردی اعتماد به نفس قوی دارد، تمایل دارد رفتار خود را به‌خصوص در زمینه مالی به‌خوبی و برنامه‌ریزی شده مدیریت کند. تغییر باور، اعتماد به نفس، آینده باوری و شکوفایی در آینده همه از جمله مواردی هستند که می‌توانند میزان اطمینان مالی افراد را در جهت بهبود رفتارهای مالی مثل رفتار پس‌انداز، رفتارهای عقلایی در خرید را افزایش دهند. نتایج این فرضیه با تحقیق **اولیا، رهایو و بهاری (۲۰۲۳)** هم سو و هم جهت می‌باشد. به مشاوران حوزه آموزش و دانشگاهیان پیشنهاد می‌شود که راه‌های افزایش اطمینان مالی در افراد را در نظر بگیرند تا از این طریق به بهبود رفتارهای مالی دانشجویان و نسل جوان کمک نمایند.

نتایج بررسی فرضیه پنجم پژوهش نشان داد رفتار مالی بر رابطه بین اطمینان مالی و رفاه مالی تأثیر مثبت می‌گذارد. رفاه دانشجویان زمانی حاصل می‌شود که اعتماد قوی به امور مالی خود داشته باشند. معمولاً دانشجویانی که بتوانند رفتار مالی خود را به‌خوبی مدیریت کنند، از اعتماد به نفس قوی تری برخوردار هستند و همین اعتماد به نفس قوی می‌تواند بر رفاه مالی آنان در حال و آینده تأثیر به‌سزایی بگذارد. وجود اطمینان مالی منجر به بروز رفتار مالی مناسب در مواجهه با موقعیت‌هایی که نیاز مدیریت دارد می‌شود که در همین راستا رفاه مالی افراد افزایش می‌یابد. در نتیجه می‌توان در جهت ارتقای رفاه مالی و بهبود رفتار مالی افراد، از عوامل مؤثر بر اعتماد به نفس استفاده نمود که می‌تواند اطمینان مالی را در آنان تقویت کند. نتیجه این فرضیه با تحقیق **اولیا، رهایو و بهاری (۲۰۲۳)** هم سو و هم جهت می‌باشد؛ همچنین این یافته با مطالعه انجام شده توسط **جانسون و همکاران (۲۰۲۳)** منطبق است. در این راستا به کارشناسان آموزش و اساتید دانشگاه پیشنهاد می‌شود سطح اطمینان مالی دانشجویان با آموزش‌های لازم تقویت شود. آموزش‌ها می‌تواند شامل افزایش اعتماد به نفس آنها نسبت به تضمین آینده مالی باشد که می‌تواند بر رفاه مالی دانشجویان در حال و آینده تأثیر به‌سزایی بگذارد.

بررسی فرضیه ششم پژوهش نشان داد اطمینان مالی بر رفاه مالی دانشجویان تأثیر مثبت دارد. برای رسیدن به رفاه مالی، خودکنترلی قوی از بعد مالی و عاطفی مورد نیاز است. زمانی که اعتماد به نفس پایین باشد، اضطراب ایجاد شده که بر وضعیت مالی افراد اثرگذار است. نتایج به دست آمده همچنین حاکی از آن است که آینده مالی دانشجویان می‌تواند تحت تأثیر اعتماد به توانایی آنها در مدیریت امور مالی تغییر کند. نتایج این آزمون با تحقیق **اولیا، رهایو و بهاری (۲۰۲۳)** هم سو و هم جهت است. به دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی پیشنهاد می‌گردد برنامه‌های آموزشی در جهت افزایش اطمینان مالی دانشجویان نسبت به آینده مالی خود در نظر گرفته و در برنامه‌های درسی و یا کارگاه‌ها آموزش داده شود.

منابع

1. **سعادت، سیدعلی آقا**، یزدخواستی، علی (1403). تاثیر سواد مالی بر جامعه پذیری و خودکارآمدی مالی دانش آموزان دوره متوسط در افغانستان. پژوهش های رهبری و مدیریت آموزشی. 8(30). 75-90
2. **احقایی، فاطمه**، زیودار، زهره (۱۴۰۲). تاثیر سواد مالی بر رفتار مالی حسابرسان ارشد مالیاتی با پژوهش های مالی و رفتاری در حسابداری. ۳(2). در نظر گرفتن نقش میانجی جامعه پذیری مالی. 115-129.
1. **شهیر، امید**، صمدی لرگانی، م، محفوظی، غلام رضا، پورعلی، محمدرضا (1401). بررسی رابطه ویژگی های شخصیتی و رفاه مالی و رفتار مالی جامعه حسابداران رسمی ایران. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*. 11(44). 61-74.
2. **فرخ بخت فومنی**، علیرضا، احمد زاده، زهرا (1400). رابطه بین سواد مالی و رفاه کارکنان باتوجه به نقش خودکارآمدی مالی (مطالعه موردی: کارکنان مالی علوم پزشکی استان گیلان) *نشریه علمی رویکردهای پژوهشی نوین مدیریت و حسابداری*. 5(18). 136-150.
3. **محقق کیا، نرگس**، برمکی، ناهید، و اقدامی، اکرم (1400). تعیین سطح سواد مالی و رابطه ی آن با رفتار مالی و نگرش مالی (مطالعه موردی دانشجویان موسسه آموزش عالی پرندک). *تحقیقات حسابداری و حسابرسی (تحقیقات حسابداری)*، 13(51)، 187-198.
4. **نعمتی، کریم، عسکری، حسین** (1402). مطالعه تاثیر دانش مالی و رفتار مالی بر مسئولیت اجتماعی. *مقطع کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت. دانشکده علوم انسانی-گروه حسابداری*
5. **Arifin, A. Z., Kevin, K., & Siswanto, H. P.** (2017). The influence of financial knowledge, financial confidence, and income on financial behavior among the workforce in Jakarta. *MIX: Jurnal Ilmiah Manajemen*, 7(1), 154-163.
6. **Aryan, L., Alsharif, A., Alquqa, E., Ebbini, M., Alzboun, N., Alshurideh, M., & Al-Hawary, S.** (2024). How digital financial literacy impacts financial behavior in Jordanian millennial generation. *International Journal of Data and Network Science*, 8(1), 117-124.
7. **Aulia, A., Rahayu, R., & Bahari, A.** (2023). The influence of digital financial literacy on financial well-being with financial behavior as a moderation variable: Communities in West Sumatra. *Jurnal Akuntansi*, 13(2), 141-149.
8. **Azaria, C., Susilaningsih, S., & Sudarno, S.** (2024). An Integrated Perspective: The Impact of Digital Financial Knowledge and Self-Esteem on Financial Behavior in the Lives of College Students. *Jurnal Kependidikan: Jurnal Hasil Penelitian dan Kajian Kepustakaan di Bidang Pendidikan, Pengajaran dan Pembelajaran*, 10(1), 48-55.
9. **Chaity, N. S., Kabir, S. B., Akhter, P., & Bokhari, R. P.** (2024). How Financial Literacy Impacts Financial Well-Being: The Influence of Financial and Technical Efficacy. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 14(2), 207-217.
10. **Clarence, J., & Pertiwi, D.** (2023). Financial Management Behavior Among Students: The Influence of Digital Financial Literacy. *International Journal of Financial and Investment Studies (IJFIS)*, 4(1), 9-16.
11. **Gosal, R., Astuti, D., & Evelyn, E.** (2021). Influence of self-esteem and objective knowledge financial of the financial behavior in young adults with subjective financial

- knowledge mediation as variable. *International Journal of Financial and Investment Studies (IJFIS)*, 2(2), 56-64.
12. [Iramani, R., & Lutfi, L.](#) (2021). An integrated model of financial well-being: The role of financial behavior. *Accounting*, 7(3), 691-700.
 13. [Jhonson, B., Andriani, R., Noviana, I., & Tamara, D.](#) (2023). The Influence of Digital Financial Literacy on Financial Well-Being through Spending, Saving, and Investment Behavior in Indonesia. *JOURNAL OF BUSINESS STUDIES AND MANGEMENT REVIEW*, 6(2), 157-168.
 14. [MARVANIYA, D. N. M.](#) (2023). A Study of Conceptual Framework and Need of Digital Financial Literacy in India. *Quest Journals in Business and Management*, 11(3), 261-264.
 15. [Mir, M. A.](#) (2024). Digital Financial Literacy and Financial Well-Being. In *Emerging Perspectives on Financial Well-Being*, (10)1, 57-73.
 16. [Respati, D. K., Widyastuti, U., Nuryati, T., Musyaffi, A. M., Handayani, B. D., & Ali, N. R.](#) (2023). How do students' digital financial literacy and financial confidence influence their financial behavior and financial well-being?. *Nurture*, 17(2), 40-50.
 17. [Sabri, M. F., Anthony, M., Wijekoon, R., Suhaimi, S. S. A., Abdul Rahim, H., Magli, A. S., & Isa, M. P. M.](#) (2021). The influence of financial knowledge, financial socialization, financial behaviour, and financial strain on young adults' financial well-being. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 11(12), 566-586.
 18. [Setiawan, M., Effendi, N., Santoso, T., Dewi, V. I., & Sapulette, M. S.](#) (2022). Digital financial literacy, current behavior of saving and spending and its future foresight. *Economics of Innovation and New Technology*, 31(4), 320-338.
 19. [Zoraya, I., Agustina, Y., Usman, B., & Afandy, C.](#) (2023). The effect of financial literacy on the financial welfare of households of Genpro SMEs in Bengkulu City, Indonesia. *Frontiers in Business and Economics*, 2(1), 54-60.